

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als monument van de Hoeve Schuurgoed in Gent (Sint-Amandsberg)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als monument werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 19 juni 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

De Hoeve Schuurgoed, Westveldstraat 1 in Gent, werd beschermd als monument bij besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 1982, omwille van de historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 februari 1983.

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden wordt in het inhoudelijk dossier bij het beschermingsbesluit als volgt omschreven:

- de historische waarde: de gebouwen met inbegrip van de inrijpoort als omwald hoevecomplex uit de derde kwart van de XVIIe eeuw met inrijpoort met jaartal 1662 en bakstenen, witgekalkte gebouwen (woonhuis, washuis, schuur, koetshuis) en bijgebouwen, opgetrokken in baksteen (stalling, varkensstal).

Op het moment van bescherming in 1982 verkeerden de gebouwen van de Hoeve Schuurgoed in een staat van verwaarlozing. Vanaf 1982 werden de gebouwen hersteld met toelating van de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg. De renovatie

van de hoeve werd voltooid in het begin van de jaren 2000. Alleen het bakhuis is vandaag integraal bewaard. In het boerenhuis zijn nog oorspronkelijke interieurelementen bewaard (moerbalken, dubbele schouw, delen van de dakkap, opdeling in kelder en opkamer), maar veel is vernieuwd. De poort en toegangsbrug, het schuurtje naast de poort en de grote schuur zijn materieel volledig vernieuwd.

Artikel 6.2.1, 3°, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen [en de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken] hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, de typologie of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed herkenbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde typologie of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke relatie is op landschappelijk, stedenbouwkundig of esthetisch vlak.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van de Hoeve Schuurgoed in Gent (Sint-Amandsberg) op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

- 1° zeldzaamheid: de Hoeve Schuurgoed is één van de 62 walsites die voorkomen op de kaart van het Vrije van Gent van Jacques Horenbault uit 1619. Vandaag zijn er van deze 62 walsites in de Gentse regio nog zeventien sites met een geheel of gedeeltelijk bewaarde walgracht. De zeldzaamheid van de walgrachtsite van de Hoeve Schuurgoed is gemiddeld;
- 2° herkenbaarheid: op het moment van bescherming had de Hoeve Schuurgoed een grote herkenbaarheid, omwille van het geheel van de bewaarde

hoevegebouwen: de poort en toegangsbrug, het 17de-eeuwse boerenhuis, het bakhuis ernaast, het schuurtje naast de poort en de grote schuur aan de noordzijde. Door werken van 1982 tot het begin van de jaren 2000 heeft de Hoeve Schuurgoed sterk aan herkenbaarheid ingeboet. Alleen het bakhuis is nog volledig herkenbaar als historisch hoevegebouw, het boerenhuis slechts gedeeltelijk. Voor de andere gebouwen van de hoeve is dat door de renovatie niet meer het geval. De nagenoeg volledige materiële vernieuwing maakt deze gebouwen niet meer herkenbaar als historische hoevegebouwen uit de 17de tot 19de eeuw;

3° representativiteit: door de werken van 1982 tot het begin van de jaren 2000 is de Hoeve Schuurgoed geen representatief voorbeeld meer van een historische hoeve. De materiële vernieuwing van het grootste deel van de gebouwen heeft geleid tot het verlies van de materiële gelaagdheid van deze hoeve, die bouwfasen van de 17de tot 19de eeuw bevatte;

4° ensemble: de ensemblewaarde van de Hoeve Schuurgoed ligt in de bewaarde configuratie van de hoevegebouwen, de omringende walgracht en de poort en toegangsbrug. De ensemblewaarde is sinds de bescherming in 1982 aangetast door de volledige materiële vernieuwing van het grootste deel van de hoevegebouwen. De ensemblewaarde betreft daarom alleen de beeldwaarde van het geheel van de hoevegebouwen en niet hun materiële voorkomen;

5° context: bij de bescherming in 1982 was er ten oosten en ten noorden van de hoeve nog historisch cultuurlandschap bewaard. Vandaag is dit gebied grotendeels bebouwd. De contextwaarde van de Hoeve Schuurgoed is daarom gering. Het noordelijke deel van de walgracht, dat niet beschermd is, verleent aan de Hoeve Schuurgoed nog enige contextwaarde.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van de Hoeve Schuurgoed in Gent (Sint-Amandsberg) als monument. De vrijwaring van de erfgoedwaarden middels een bescherming als monument is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van de Hoeve Schuurgoed in Gent (Sint-Amandsberg) als monument wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 1982 tot bescherming als monument en als dorpsgezicht van het hoevecomplex Westveld met onmiddellijke omgeving, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 februari 1983, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed de Hoeve Schuurgoed, Westveldstraat 1 in Gent (Sint-Amandsberg), waarvan de bescherming als monument voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Gent, 19de afdeling/Sint-Amandsberg, 2de afdeling, sectie C, perceelnummer 102E (deel).

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. Artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 1982 tot bescherming als monument van het hoevecomplex Westveld wordt opgeheven.

In artikel 3 van hetzelfde besluit wordt de zinsnede "monument en" opgeheven.

Brussel, 06/10/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-10-06 17:54:41 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE